

καλύβαι, αἱ περὶ τοὺς περιβάλλους τῆς σποράδην ὑφούμεναι, πληροφοροῦσι τὸ ἄστατον τῆς τείχης τῶν ἐθνῶν. Οὕτε τὸ ὄνομά τῆς τουλάχιστον διατήρησι, μετονομασθεῖσα ὑπὸ τῶν Τούρκων *Γκεμλέκ* (α). Οἱ Γραικοὶ τὴν ὀνομάζουσι *Κίδρ*.

Ἐπὶ μία πόλις, βιωσμένη ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἐπίσης μακροχρονίως, ὅσον οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ συμβάματα τὰ εἰς τὴν ἐπιστημότητα αὐτῆς συντελέσαντα· ἡ *Νικομήθεια*, κατέχει, βραχὺ ὡσαύτως τῆς *Νικαίας* ἢ ἀπέχουσα, τὸν μυχὸν κόλπου, μὴ ἔχοντος ἤτιον τῶν πέντε μιλίων καὶ δυοκαίδεκα βίβος· ὀνομάζεται *Ἰουμὴ*. *Νικομήδης* ὁ τῆς Βιθυνίας βασιλεὺς, ὑπῆρξεν ἰδρυτὴς καὶ νομοθέτης αὐτῆς. Ἐκλεχθεῖσα ὑπὸ τοῦ Διοκλητιανῶ, ἵνα κατασταθῇ πρωτεύουσα τῆς αὐτοκρατορίας, περιεφρόνησεν ἐπὶ τινα χρόνον τὴν δόξαν καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς πόλεως τῶν Ταρκυνίων ἀλλ' ἔχρεώσκει ἐκ διαδοχῆς νὰ παραχωρήσῃ τὰ πρωτεῖα εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὑψωθείσαν βραδύτερον μεταξὺ τῶν μητροπόλεων. Ἡ πορφύρα τῆς ὁμοῦς ἐκκληιδόθη ὑπὸ τοῦ αἵματος πλείστων μαρτύρων τοῦ ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ, θανατωθέντων ἐν αὐτῇ. Οἶουσθ' ὅποτε δ' ἄλλους λόγους κἂν ἔχη ὁ ταξειδεύων, ἵνα προσέξῃ εἰς αὐτὴν, ἡ *Νικομήθεια* ἀπαιτεῖ τὴν τιμὴν, ὡς πατρίς μᾶλλον Ἀρβιανῶ, τοῦ τοῦς πολέμους τοῦ Ἀλεξάνδρου ἱστορήσαντος, ἢ ὡς ἰδοῦντα τὸν *Ι. Καίσαρα*, λησμονήσαντα τὴν ἀξίαν του, νὰ φρίνηται εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἡγεμόνος τῆς Βιθυνίας ἐπὶ τὸ γυναικεῖον μετεμφρισεμένος.

Πρὶν δὲ κάμψῃς τὸ ἀκρωτήριον *Φενέρ-μουργου*, (τὸ ἀρχ. *Ἡραῖον*) θέλεις διαβῇ ἔμπροσθεν τῶν ἐρείπων βωμοῦ, καθοσιωμένου εἰς τινα τῆς εἰδωλολατρείας θεότητα· οὕτω, πᾶν βῆμα, ὅπερ ποιῇς κατὰ μῆκος τῆς ἄλλοτε τόσου ἀκμαίας παραλίας ταύτης, σοὶ ἀναμιμνήσκει ἡ πόλιν μεγάλην καταστραφεῖσαν ὑπὸ τοῦ χρόνου, ἡ αὐτοκρατορίαν ἐξαλειφθεῖσαν, ἡ λατρείαν πεπτωκυῖαν. Μετ' οὐ πολὺ τὸ ἀκρωτήριον τῆς *Χαλκηδόρος* (*Μόρτα-μουργου*) ἀποκαλύπτεται εἰς τὰ δλέμματά σου, καὶ ἡ *Χαλκηδὼν* αὐτὴ φαίνεται ἐπὶ τῆς ἀκτῆς, μὴ οὕτα πλέον εἰμὴ τὸ χωρίον τοῦ *Καδῆ* (*Καδῆ-κιοῦ*), χωρὶς νὰ διατηρήσῃ τεκμήρια τῆς μεγαλοπρεπείας τῆς. Ἐκεῖ ὁ *Μιθριδάτης* ἐπάλασεν ἡρωϊκῶς κατὰ τῶν Ῥωμαίων.

(α) Καὶ ἄλλοι πρὸ ἐμοῦ παρετήρησαν τὴν σύμπτωσιν ταύτην, ὅτι οἱ Τούρκοι φυλάττωσιν ὡς ἐγγίστα ἡ τὴν ῥίζαν, ἡ τὴν σημασίαν τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ ὀνόματος· καὶ τοιαῦτα εἶναι κλεῖστα· τότε· διατί καὶ τὸ *Σταμπὸλ* νὰ μὴν ᾔνοι τὸ Βυζαντινὸν εἰς τὴν πόλιν, ἐκλαμβανομένης τῆς πόλεως εἰς τὴν σημασίαν τοῦ ἁστερος τῶν Ἀθηναίων· Ταῦτό καὶ ὡς πρὸς τὸν πύργον τοῦ Δεάνδρου (ἰδ. κατωτέρω)· αὐτὸν μὲν ὀνομάζουσιν οἱ Τούρκοι *Κιζκουλέν* (κῶρης πύργον), τὸν δὲ περὶ αὐτὸν λιμένα ὀνομάζον *Δεμαλιν* τὸν τῶν λιμένα καὶ τὸν πύργον, ἐρ' οὗ ἔστατο λέων χαλκοῦς, εἰς τιμὴν Δαμάλεως, τῆς συζύγου Χάρητος, τοῦ στρατηγοῦ τῶν Ἀθηναίων, σταλέντος εἰς βοήθειάν των κτλ. κτλ.

Ἐκεῖ ὁ Κωνσταντῖνος, θριαμβεύσας ἐναντίον τοῦ ἀντιπάλου τοῦ Λικινίου, κατέστη μονοκράτωρ· ἐκεῖ δ' ὑψύντο τὰ ὑπερήφανα ἀνέκτορα Θεωδώρας τῆς Ἰουστιανοῦ... Βεβαίως διατρέχων τις τὰς σιωπηρὰς δόδους τοῦ χωρίου τοῦ *Καδῆ*, καὶ ὀδεύων παρὰ τὰς ὁχθὰς τῆς *Χαλκηδόρος*, ῥύακος, ἡρέμα ῥέοντος καὶ σχεδὸν ἐλώδους, δὲν θ' ἀμφιβάλλῃ ὅτι μεγάλη τις πόλις ἐξέθετεν ἐκεῖ τὴν περὶ τὰ κτίρια ἀλαζονείαν τῆς.

Τέλος, ἀρ' οὐ διέβημεν τὸ ζωγραφικὸν τῶν *Πρυγοποιήσων* σύμπλεγμα, ἀρ' οὐ ἀφῆσκαμεν πρὸς ἀριστερὰν τὸ φρούριον τῶν Ἐπτὰ πύργων (*Ἐπτὰ κουλέ*), τὴν πολιτικὴν αὐτὴν ἄλλοτε τῆς Τουρκίας εἰσκήνη, ἡ Κωνσταντινούπολις παρίσταται εἰς τὴν ὄψιν μας. Προχωροῦμεν, καὶ τὰ τείχη τοῦ *Σεραγίου* ἐμφανίζονται ἡμῖν εἰς τὴν εὐρύχωρόν των ἑκτασιν. Πρὸς δεξιάν, εἰς τὴν ἀσιατικὴν ὁχθὴν, βλέπομεν τὸ προάστειον *Σκουτὰρι* (τὴν ἀρχαίαν *Χρυσούπολιν*), εὐρείαν ἐμπορευμάτων ἀποθήκην, ἄτινα ἀπὸ τῆς Περσίας τῆς Συρίας, τοῦ Βαγδατίου καὶ ἄλλων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας πόλεων μεταφέρονται εἰς τὴν καθέδραν τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας. Φέρος, θεθιμμένος ἐπὶ μεμωμένου βράχου, καὶ ὀνομαζόμενος *Πύργος τοῦ Δεάνδρου*, ὑψοῦται πλησίον σου ὑπεράνω τῶν κυμάτων. Θεώρησον ἔμπροσθέν σου· εἶται εἰς τὴν εἰσοδὸν τοῦ Βοσπόρου καὶ τοῦ λιμένος τοῦ Βυζαντίου· μαγικὸν πανόραμα ἐξαπλοῦται πρὸ τῶν ἐκπεπληγμένων ὀφθαλμῶν σου. Πρὸς δεξιάν κεῖται ἡ διπλῇ σειρὰ τῶν χαριέντων πολιχνίων, τῶν τὴν διόρυγα περιορίζοντων, δι' ἧς ὁ *Εὐξείνιος Πόντος* συγκοινωνεῖ μετὰ τῆς *Προποντιδὸς*· ἔμπροσθεν δὲ τῆς πύρας τοῦ πλοίου σου, ἐλευθέρως πλέοντος ἐν μέσῳ πόντου καθαρῷ καὶ λειοκύμονος, εἶνε ὁ λιμὴν ἐν ᾧ σταθμεύουσι πλῆθος νηῶν παντοίων ἐθνῶν, καὶ οὕτως τὰ κύματα λούουσιν, ἀρ' ἐνὸς τὴν κυρίως λεγομένην *Πόλιν* μετὰ τοὺς ὅλους ἐξ ὀθωμανῶν κατοίκους τῆς, καὶ ἀρ' ἐτέρου τὸν *Γαλατᾶν*, τὴν *Πέραν*, εὐρωπαϊκὴν συνοικίαν, τὸν *Κασσίμ Πασσᾶ*, καὶ ἄλλα πράγματα. Ἀλλ' ἡ ἄγκυρα ἐρόφθη, καὶ πτηνοῦ ἐλαφρότερον καΐκιον σὲ ἀποβιβάζει ἐπὶ τῆς ξηρᾶς. Δ Σ Β.

ΥΜΝΟΣ ΤΩΝ ΠΝΕΥΜΑΤΩΝ Εἰς τὸν ἈΡΙΜΑΝΗΝ (α)

(Ἐκ τοῦ Μαμφρέδου τοῦ Βύρωνος.)

— ο —

Ἡ ὁδὸς αὐτοῦ τὰ νέφη καὶ τὰ νῦτα τῶν κυμάτων,
Μέλαν τῶν στοιχείων σκῆπτρον εἰς τὰς χεῖράς του κρατεῖ,
Καὶ ὀλόκληρον τὴν κτῆσιν ἀντρέπων καὶ ταράττων,
Ἄγριος ἐπὶ ἀνέμων καὶ βροντῶν περιπατεῖ.

Πνέει — καὶ ἡ τρικυμία τὰς θαλάσσας διασείει,
Ὀμιλεῖ — καὶ εἰς τὴν φωνὴν του ἀπαντᾷ ἡ καταγίγς
Θωρεῖ — καὶ τῆς ἡμέρας ὁ φωστὴρ εἰς σκότην δύει,
Βαίνει — καὶ σεισμοὶ ταράττουν τὴ θεμέλιαν τῆς γῆς.

Τὰ ἡράσιμα γεννῶνται ὑπὸ τὸ διαθήμα του,
Καὶ πᾶν φύτμα τὸν εἶναι χρόν φῶσμα θανάτου.
Ἀρυφύρους αὐτοῦ ἔχει τοὺς περιφλεγείς κομήτας·
Ἐν τοῦ νεῦμα ἀπαιτῶνται, ἂν βελήσῃ, τοὺς πλανήτας.
Ὅτι δ' εὐπρόσδεκτος θυσία εἶναι· τέλος δ' αὐτὸν
Ἡ ζωὴ, αἱ ἀλγῆδόνες καὶ τὸ αἶμα τῶν θνητῶν.

(α) Ὁ δαίμων τοῦ κακοῦ.